
FSMA_2018_05 van 8/05/2018

Permanente opleiding van de complianceofficers: 1) Draagwijdte van de verplichting tot permanente opleiding; 2) Erkenning van de opleidingsinstellingen.

Toepassingsgebied:

In deze mededeling richt de FSMA zich tot de verschillende partijen voor wie de verplichting tot permanente opleiding van de complianceofficers geldt:

- 1) de gereguleerde ondernemingen als gedefinieerd in artikel 1 van het reglement van de FSMA van 27 oktober 2011 betreffende de erkenning van complianceofficers;
- 2) de erkende complianceofficers/verantwoordelijken voor de compliancefunctie die zijn aangewezen in een gereguleerde onderneming, alsook de andere personen die, bij een gereguleerde onderneming, de in artikel 87bis, § 1, tweede lid, van de wet van 2 augustus 2002 bedoelde opdrachten uitvoeren;
- 3) de andere personen die beschikken over een attest van slagen voor het examen als bedoeld in artikel 3, § 1, 3°, van het reglement van de FSMA van 27 oktober 2011 betreffende de erkenning van complianceofficers, en die later, bij hun aanwijzing tot erkend complianceofficer/verantwoordelijke voor de compliancefunctie in een gereguleerde onderneming, willen laten gelden dat zij voor het examen zijn geslaagd;
- 4) de opleidingsinstellingen.

Samenvatting:

Naar aanleiding van de inwerkingtreding - op 1 juni 2018 - van het reglement van de FSMA van 28 februari 2018, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 15 april 2018, tot wijziging van het reglement van de FSMA van 27 oktober 2011 betreffende de erkenning van complianceofficers, informeert deze mededeling voornoemde entiteiten over:

- 1) de draagwijdte van de verplichting tot permanente opleiding;
- 2) de erkenningsprocedure van de opleidingsinstellingen.

In deze mededeling verwijst “het FSMA-reglement” naar het reglement van de FSMA van 27 oktober 2011 betreffende de erkenning van complianceofficers, zoals voornamelijk¹ gewijzigd door het reglement van de FSMA van 28 februari 2018.

---

¹ Het reglement van de FSMA van 27 oktober 2011 werd ook gewijzigd door het reglement van de FSMA van 20 juli 2016, goedgekeurd bij koninklijk besluit van 9 augustus 2016.

Structuur:

1. Personen voor wie de reglementaire verplichting tot permanente opleiding geldt
2. Frequentie van de permanente opleiding
3. Inhoud van de opleidingen
4. Erkenning van de opleidingsinstellingen
5. Erkenningsdossier van de opleidingsinstellingen
6. Opleidingsprogramma
7. Bijlagen

Naast deze mededeling vinden de verschillende betrokken entiteiten ook relevante informatie over de permanente opleiding van de complianceofficers in de **toelichtingsnota bij voornoemd FSMA-reglement van 28 februari 2018**².

---

1. Personen voor wie de reglementaire verplichting tot permanente opleiding geldt

Overeenkomstig artikel 3, § 1, 3°, eerste lid, b) juncto artikel 8 van het FSMA-reglement moeten de **kandidaat-complianceofficers/-verantwoordelijken voor de compliancefunctie bij een gereglementeerde onderneming**, vanaf het slagen voor het examen, deelnemen aan een opleidingsprogramma bij een erkende opleidingsinstelling. Overeenkomstig artikel 5 juncto artikel 9, tweede lid, van het FSMA-reglement moeten de **gereglementeerde ondernemingen** erop toezien dat de **erkende complianceofficers/verantwoordelijken voor de compliancefunctie** te allen tijde de voor hen geldende verplichting tot permanente opleiding als bedoeld in artikel 3, § 1, 3°, eerste lid, b), naleven. Zij moeten er ook op toezien dat de **andere personen die de in artikel 87bis, § 1, tweede lid, van de wet van 2 augustus 2002 bedoelde opdrachten uitvoeren** (de medewerk(st)ers van de compliancecel van de gereglementeerde onderneming), ook aan zo'n opleidingsprogramma deelnemen.

Bovendien moet, overeenkomstig artikel 3, § 1, 3°, eerste lid, b), van het FSMA-reglement, ook **iedere andere persoon die het examen voor complianceofficers succesvol heeft afgelegd, maar nog niet als erkend complianceofficer/verantwoordelijke voor de compliancefunctie in een gereglementeerde onderneming is aangewezen**, een opleidingsprogramma volgen indien hij later, op het moment waarop hij alsnog als complianceofficer in een gereglementeerde onderneming wordt aangewezen, wil laten gelden dat hij voor het examen is geslaagd. De personen die aldus voor het examen zijn geslaagd, moeten toezien op de naleving van die verplichting omdat zij zich anders niet op hun attest kunnen blijven beroepen (zie artikel 3, § 1, 3°, eerste lid, b), van het FSMA-reglement).

Tenzij anders vermeld, verwijst de term "complianceofficers" in deze mededeling naar alle personen die, krachtens het FSMA-reglement, aan de verplichting tot permanente opleiding zijn onderworpen.

De complianceofficers moeten een opleidingsprogramma volgen **bij een opleidingsinstelling die, op advies van de NBB, door de FSMA is erkend**.

---

² De toelichtingsnota is, samen met het reglement van 28 februari 2018, in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

2. Frequentie van de permanente opleiding

De kandidaat-complianceofficers moeten, vanaf het slagen voor het examen, deelnemen aan een opleidingsprogramma met een **minimumduur van 20 uur om de drie jaar**. In afwijking van wat voorafgaat, **wordt die minimumduur van het opleidingsprogramma tot 40 uur om de drie jaar opgetrokken** zodra de kandidaat-complianceofficer in een gereguleerde onderneming wordt aangewezen.

De andere personen die met de compliancefunctie zijn belast, moeten op hun beurt deelnemen aan **opleidingen met een minimumduur van 20 uur om de drie jaar**.

In concreto kunnen er zich **verschillende gevallen** voordoen:

- 1) de **verantwoordelijke voor de compliancefunctie**: hij moet, vanaf het moment waarop hij zijn erkenning verkrijgt, minimum 40 uur deelnemen aan opleidingen over een periode van 3 jaar; doet hij dat niet, dan zou de FSMA zijn erkenning kunnen herroepen;
- 2) een **persoon die het examen succesvol heeft afgelegd, maar nog niet als complianceofficer in een gereguleerde onderneming is aangewezen**, en die later, op het moment waarop hij alsnog als complianceofficer in een gereguleerde onderneming wordt aangewezen, wil laten gelden dat hij voor het examen is geslaagd: hij moet, vanaf het slagen voor het examen, minimum 20 uur deelnemen aan opleidingen over een periode van 3 jaar. Dit geldt ook als de persoon, op het moment waarop hij voor het examen slaagt, niet met een complianceopdracht bij een gereguleerde onderneming is belast; zo niet, zou die persoon niet kunnen laten gelden dat hij voor het examen is geslaagd in het kader van een erkenningsprocedure die zal starten op het moment waarop hij als complianceofficer in een gereguleerde onderneming wordt aangewezen;
- 3) een **persoon die al als verantwoordelijke voor de compliancefunctie is aangewezen, maar het examen nog moet afleggen**: hij wordt ingeschreven op de voorlopige lijst van erkende complianceofficers en is nog niet onderworpen aan de verplichting tot permanente opleiding, maar zal, binnen twaalf maanden na zijn inschrijving op de voorlopige lijst, de opleiding ter voorbereiding van het examen moeten volgen en voor het examen moeten slagen. Die persoon zal, nadat hij voor het examen is geslaagd, minimum 40 uur moeten deelnemen aan opleidingen over een periode van 3 jaar;
- 4) **medewerkers van de verantwoordelijke voor de compliancefunctie die met complianceopdrachten zijn belast**: zij moeten vanaf hun indiensttreding minimum 20 uur deelnemen aan opleidingen over een periode van 3 jaar.

De periode van drie jaar wordt opgeschort bij een naar behoren gestaafde langdurige afwezigheid van meer dan zes maanden.

De **personen die opleidingen geven** die in aanmerking komen voor de permanente opleiding van de complianceofficers, kunnen de tijd die zij besteden aan het geven³ van opleidingen, in aanmerking nemen voor hun eigen bijscholing⁴.

3. Inhoud van de opleidingen die in aanmerking kunnen worden genomen voor de permanente opleiding

Artikel 13, 1°, van het reglement luidt als volgt: *“De opleidingsinstelling moet opleidingen aanbieden over de **wettelijke en reglementaire gedrags- en integriteitsregels die van toepassing zijn op gereglementeerde ondernemingen, en die verband houden met de compliancefunctie**. De inhoud van die opleidingen moet permanent worden geactualiseerd in functie van de wettelijke en reglementaire evoluties.”*

In de huidige stand van de reglementering zijn de met betrekking tot de compliancefunctie geldende gedrags- en integriteitsregels de in de onderstaande punten A) en B) bedoelde regels (volgens de activiteitssector van de betrokken onderneming), met dien verstande dat die opsomming **dynamisch moet worden gelezen** in functie van de wetgevende en reglementaire evoluties.

Andere opleidingsthema's die in aanmerking kunnen worden genomen voor de permanente opleiding van de complianceofficers, komen aan bod in punt C).

A) Voor de complianceofficers (en de andere personen die de opdrachten uitvoeren als bedoeld in artikel 87bis, § 1, tweede lid, van de wet van 2 augustus 2002) in de bank- en beleggingsdienstensector⁵ en, meer algemeen, voor alle personen die voor het examen van die sector zijn geslaagd, moet de inhoud van de opleidingen verband houden met één of meer van de volgende elementen:

1. het **wettelijke en reglementaire kader** dat de compliancefunctie beheerst, en de **daarmee samenhangende opdrachten**;
2. de **gedragsregels inzake de markten en transacties in financiële instrumenten**, die aan bod komen in hoofdstuk II van de wet van 2 augustus 2002, in de ter uitvoering daarvan genomen besluiten en reglementen, en in de desbetreffende gedelegeerde Europese verordeningen, inzonderheid:
  - a) de **gedragsregels inzake de verstrekking van beleggingsdiensten ('MiFID-gedragsregels')** (beheer van belangenconflicten, verplichte informatieverstrekking aan cliënten, zorgplicht, optimale uitvoering van verrichtingen, regels inzake orderverwerking, voordelen (inducements), verplichting om aan cliënten te

---

³ Enkel uren die effectief aan het geven van opleidingen worden besteed, kunnen in aanmerking worden genomen voor de permanente opleiding. De uren die aan de voorbereiding van de opleidingen worden besteed, kunnen daarentegen niet in aanmerking worden genomen voor de permanente opleiding.

⁴ Het bewijs wordt dan geleverd aan de hand van het gestandaardiseerd opleidingsprogramma dat de opleidingsinstelling moet opstellen, en dat de naam van de betrokkene als lesgever en het aantal uren dat hij aan de opleiding besteedt, moet vermelden. Dat bewijs kan ook worden geleverd door de vermelding van de naam van de lesgever op de deelnameattesten die na afloop van één van die opleidingen worden afgeleverd.

⁵ Dit punt betreft meer specifiek de kredietinstellingen, de beursvennootschappen, de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies, de beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging, de zelfbeheerde instellingen voor collectieve belegging en de beheerders van openbare AICB's, alsook de in België gevestigde bijkantoren van dergelijke instellingen die ressorteren onder het recht van derde landen.

rapporteren, regels inzake persoonlijke transacties, regels inzake productontwikkeling (PARP), specifieke bescherming bij vermogensbeheer, ...);

- b) de regels inzake **marktmisbruik**;
  - c) de reglementaire bepalingen die zijn genomen overeenkomstig artikel 45, § 2, van de wet van 2 augustus 2002 met het oog op **de loyale, billijke en professionele behandeling van de betrokken partijen**;
3. de **gedragsregels inzake het beheer van de instellingen voor collectieve belegging**, als bedoeld in de artikelen 82, 83, 218, 219 en 220 van de wet van 3 augustus 2012 betreffende de instellingen voor collectieve belegging die voldoen aan de voorwaarden van Richtlijn 2009/65/EG en de instellingen voor belegging in schuldvorderingen, alsook, met betrekking tot de naleving van de regels die een loyale, billijke en professionele behandeling van de betrokken partijen moeten garanderen, de gedragsregels als bedoeld in de artikelen 41 en 201 van dezelfde wet;
  4. de **gedragsregels inzake het beheer van de alternatieve instellingen voor collectieve belegging**, als bedoeld in de artikelen 37, 38, 39, 44 tot 46, 245 en 330 van de wet van 19 april 2014 betreffende de alternatieve instellingen voor collectieve belegging en hun beheerders, alsook, met betrekking tot de naleving van de regels die een loyale, billijke en professionele behandeling van de betrokken partijen moeten garanderen, de gedragsregels als bedoeld in de artikelen 26 tot 28, 36, 47, 208 en 319 van dezelfde wet;
  5. de **gedragsregels inzake de bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten en de distributie van financiële instrumenten** (de wet van 22 maart 2006 betreffende de bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten en de distributie van financiële instrumenten);
  6. de bepalingen over **de organisatorische vereisten en het deugdelijk bestuur bij de gereguleerde ondernemingen** als bedoeld in de artikelen 21, 41 tot 42/2, 64, 65, 65/1 65/2, 65/3, 66, 502, 510, 510/1, 510/2, 527, 528, 529, 529/1 en 530 van de wet van 25 april 2014, de artikelen 25 tot 25/3, 26, 26/1, 26/2 en 42 van de wet van 25 oktober 2016, de artikelen 41, 42, 44, 82, 83, 83/1, 201, 202, 213/1 tot 213/4, 218, 219, §§ 1, 2 en 4, 220 en 221, eerste lid, van de wet van 3 augustus 2012, en de artikelen 26 tot 33, 37, 40 tot 47, 208, 209, 319, 320 en 330, van de wet van 19 april 2014, alsook de ter uitvoering van die artikelen genomen bepalingen en de bepalingen van de desbetreffende gedelegeerde Europese verordeningen (inzonderheid hoofdstuk II van Gedelegeerde verordening (EU) 2017/565 van de Commissie van 25 april 2016 houdende aanvulling van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de door beleggingsondernemingen in acht te nemen organisatorische eisen en voorwaarden voor de bedrijfsuitoefening en wat betreft de definitie van begrippen voor de toepassing van genoemde richtlijn). Dit punt betreft voornamelijk de algemene beginselen inzake organisatie, deugdelijk bestuur, preventie van belangenconflicten, bescherming van cliëntentegoeden, behandeling van klachten, beginselen inzake het behoorlijk beloningsbeleid, ...;
  7. de **waakzaamheidsplicht** ten aanzien van het cliënteel, de voorkoming van het **gebruik van het financiële stelsel voor witwassen van geld en terrorismefinanciering** (wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, en de ter uitvoering van die wet genomen besluiten en reglementen);
  8. het **fiscaal preventiebeleid**, inclusief de preventie van bijzondere mechanismen;
  9. de wettelijke regels in verband met de **onverenigbaarheid van mandaten** en de ter zake vastgestelde **regels in de deontologische code** van de instelling;

10. de bepalingen over het **gebruik van financiële instrumenten die aan cliënten toebehoren** als bedoeld in artikel 65, §§ 1 en 2, van de wet van 25 april 2014 voor de kredietinstellingen, en artikel 528, eerste lid, van de wet van 25 april 2014 voor de beursvennootschappen;
11. de bepalingen van boek VII van het Wetboek van Economisch Recht over **hypothecair krediet en consumentenkrediet**;
12. de regels inzake **betalingsdiensten** (inzonderheid de bepalingen van boek VII van het Wetboek van Economisch Recht en de wet van 11 maart 2018 betreffende het statuut van en het toezicht op de betalingsinstellingen en de instellingen voor elektronisch geld, de toegang tot het bedrijf van betalingsdienstaanbieder en tot de activiteit van uitgifte van elektronisch geld, en de toegang tot betalingssystemen);
13. de regels inzake **reclame** (artikel 45, § 2, van de wet van 2 augustus 2002, artikel 57 van de wet van 16 juni 2006 op de openbare aanbidding van beleggingsinstrumenten, de artikelen 64, § 1, en 155 van de wet van 3 augustus 2012, de artikelen 229 en 267 van de wet van 19 april 2014, alsook de ter uitvoering van die artikelen genomen bepalingen);
14. de **privacywetgeving**;
15. de bepalingen van de **antidiscriminatiewetgeving**;
16. boek VI van het Wetboek van Economisch Recht over **de marktpraktijken en de consumentenbescherming**;
17. de specifieke bepalingen voor de banksector (zoals de gedragscodes van Febelfin en Beama);
18. de **interne waarden en integriteitsregels**;
19. de **naleving van specifieke embargo's**, inclusief de bevrozing van de tegoeden van bepaalde personen en entiteiten;
20. de **buitenlandse wetgeving met een impact op de compliancedomeinen** (zoals FATCA);
21. alle **circulaires van de NBB en de FSMA** over voornoemde materies.

B) Voor de complianceofficers (en de andere personen die de opdrachten uitvoeren als bedoeld in artikel 87bis, § 1, tweede lid, van de wet van 2 augustus 2002) in de verzekeringssector⁶, en, meer algemeen, voor alle personen die voor het examen van de verzekeringssector zijn geslaagd, moet de inhoud van de opleidingen verband houden met één of meer van de volgende elementen:

1. het **wettelijke en reglementaire kader** dat de compliancefunctie beheerst, en de **daarmee samenhangende opdrachten**;
2. de **gedragsregels inzake de verzekerings- en herverzekeringbemiddeling en de verzekeringsdistributie**, inzonderheid de AssurMiFID-gedragsregels, inclusief de vastgestelde bepalingen bij de omzetting van Richtlijn (EU) 2016/97, de zogenaamde "IDD-richtlijn" (beheer van belangenconflicten, verplichte informatieverstrekking aan cliënten, zorgplicht, voordelen (inducements), regels inzake productontwikkeling (PARP), ...);

---

⁶ Dit punt betreft de verzekeringsondernemingen en de in België gevestigde bijkantoren van dergelijke instellingen die ressorteren onder het recht van derde Staten.

3. de bepalingen over **de organisatorische vereisten en het deugdelijk bestuur bij de verzekeringsondernemingen** als bedoeld in artikel 42 van de wet van 13 maart 2016, en de ter uitvoering ervan genomen bepalingen;
4. de **waakzaamheidsplicht** ten aanzien van het cliënteel, de voorkoming van het **gebruik van het financiële stelsel voor witwassen van geld en terrorismefinanciering** (wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, en de ter uitvoering van die wet genomen besluiten en reglementen);
5. het **fiscaal preventiebeleid**, inclusief de preventie van bijzondere mechanismen;
6. de wettelijke regels in verband met de **onverenigbaarheid van mandaten** en de ter zake vastgestelde **regels in de deontologische code** van de instelling;
7. de bepalingen over **de bescherming van de verzekeringsnemer, de informatieverstrekking aan de cliënt en de reclame** (zie inzonderheid deel 3 van de wet van 4 april 2014, de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen, en de reglementaire bepalingen genomen ter uitvoering van artikel 45, § 2, van de wet van 2 augustus 2002 met het oog op de loyale, billijke en professionele behandeling van de betrokken partijen);
8. de bepalingen van boek VII van het Wetboek van Economisch Recht over **hypothecair krediet**;
9. de beginselen inzake het **behoorlijk beloningsbeleid**;
10. de **antidiscriminatiewetgeving**;
11. boek VI van het Wetboek van Economisch Recht over **de marktpraktijken en de consumentenbescherming**;
12. de **privacywetgeving**;
13. de follow-up van de toepassing van de **gedragscodes en –regels van Assuralia**;
14. de naleving van de **interne waarden en integriteitsregels**;
15. de **naleving van specifieke embargo's**, inclusief de bevrozing van de tegoeden van bepaalde personen en entiteiten;
16. de **buitenlandse wetgeving** met een impact op de compliancedomeinen (zoals FATCA);
17. alle **circulaires van de NBB en de FSMA** over voornoemde materies.

C) Andere opleidingsthema's die relevant zijn voor de permanente opleiding van de complianceofficers

Opleidingen die geen rechtstreeks verband houden met de voornoemde thema's, kunnen in aanmerking worden genomen voor de permanente opleiding van de complianceofficers op voorwaarde dat:

- die opleidingen aansluiten bij de **methodologie** van de compliancefunctie, en/of
- het **verband tussen de inhoud van die opleidingen en de mogelijke impact ervan op de compliancefunctie** gemakkelijk kan worden aangetoond. Voorbeeld: een opleiding over de "Fintech" kan in aanmerking worden genomen voor de permanente opleiding van de complianceofficers op voorwaarde dat het verband tussen de inhoud van de opleiding en de compliancefunctie rechtstreeks kan worden aangetoond.

In een opleidingsprogramma van verschillende uren of dagen kunnen **enkel de opleidingsuren over de in punten A) en B) opgesomde thema's of over andere materies die relevant zijn voor de compliancefunctie, in aanmerking worden genomen** voor de permanente opleiding van de complianceofficers. Voorbeeld: bij een opleiding van verschillende uren of dagen over de privacywetgeving kunnen de uren die aan de betrokken IT-aspecten worden besteed, niet in aanmerking worden genomen voor de permanente opleiding van de complianceofficers.

Een opleiding die niet aan voornoemde criteria voldoet, kan niet in aanmerking worden genomen voor de permanente opleiding van de complianceofficers. Hierbij kan worden gedacht aan opleidingen over bijvoorbeeld:

- de actualiteit van de aanvullende pensioenen voor zelfstandigen;
- de zekerheden in de vorm van onroerend goed;
- het insolventierecht;
- de nieuwe IFRS-standaarden;
- de actualiteit inzake vermogens;
- de managementtechnieken;
- het vennootschapsrecht;
- ...

Zo ook kunnen de deelname aan een gespecialiseerd salon voor de promotie van producten, prospectie, netwerkrecepties en –activiteiten, een cursus computerapplicaties, een algemene taal cursus, een cursus marketing/verkooptechnieken, de tijd om een examen voor te bereiden en af te leggen, ... niet in aanmerking worden genomen voor de permanente opleiding van de complianceofficers.

Eenzelfde opleiding die herhaaldelijk zou worden gevolgd, zelfs in verschillende talen, mag slechts eenmaal in de opleidingsuren worden meegerekend.

De opleidingen moeten worden georganiseerd door **opleidingsinstellingen die door de FSMA zijn erkend**. De FSMA publiceert op haar website een **lijst van de erkende opleidingsinstellingen** én een **agenda van de in aanmerking komende opleidingen**, waarvan het opleidingsprogramma haar vooraf door de erkende instellingen is bezorgd.

Bovendien kan, conform artikel 5 van het reglement, de **deelname aan door de FSMA of de NBB ter attentie van de complianceofficers georganiseerde evenementen** in aanmerking worden genomen voor de berekening van de minimumduur van de permanente opleiding. In functie van het programma van die evenementen zal de FSMA of de NBB, naargelang het geval, aan de deelnemer een attest verstrekken dat voldoet aan de voorwaarden van artikel 13, 6°, van voornoemd reglement.

4. Erkenning van opleidingsinstellingen

Naar aanleiding van de door het reglement van de FSMA van 28 februari 2018 doorgevoerde hervorming is de individuele erkenning van door de opleidingsinstellingen georganiseerde opleidingen met het oog op de permanente opleiding van complianceofficers vervangen door de verplichting, voor elke instelling die dergelijke opleidingen wil aanbieden, om een erkenning te verkrijgen van de FSMA.

Zolang de verleende erkenningen niet zijn ingetrokken, gelden zij voor onbepaalde duur.

De nieuwe afdeling VI van het reglement, die door het reglement van 28 februari 2018 wordt ingevoegd, definieert de voor die instellingen geldende erkenningsvoorwaarden. Bij die voorwaarden wordt de nadruk gelegd op de **kwaliteit** en de **geregelde actualisering van de inhoud van de georganiseerde opleidingen**, op de **vorm** van die opleidingen en op de **deskundigheid** van de lesgevers. De erkenningsvoorwaarden worden gedetailleerd toegelicht in onderstaand punt 5. Om te kunnen nagaan of die erkenningsvoorwaarden te allen tijde worden nageleefd, moeten de erkende opleidingsinstellingen de NBB en de FSMA systematisch hun **opleidingsprogramma's** bezorgen, en dit **minstens één maand vóór de datum van die opleidingen**.

Het **bijgehouden deelnemersregister** en de **afgeleverde deelnameattesten** moeten de FSMA en de NBB in staat stellen na te gaan of de complianceofficers permanente opleidingen hebben gevolgd voor de minimumduur die vereist is krachtens de artikelen 3, § 3, en 5, van het FSMA-reglement (zie punt 2 van deze mededeling over de frequentie van de opleiding).

Elke erkenningsaanvraag moet elektronisch aan de FSMA worden gericht op het adres compliance.inspection@fsma.be volgens de in deze mededeling vastgestelde modaliteiten.

De FSMA publiceert de **lijst van de door haar erkende opleidingsinstellingen** op haar website.

Elke eventuele vermelding van de FSMA in de reclame, het opleidingsmateriaal en de attesten van deelname aan in aanmerking komende opleidingen in het kader van de permanente opleiding van de complianceofficer mag uitsluitend betrekking hebben op de erkenning van de opleidingsinstellingen. Het logo van de FSMA mag nooit worden gebruikt.

5. Erkenningsdossier van de opleidingsinstellingen

Elke instelling die een erkenning van de FSMA wenst te verkrijgen, moet een **erkenningsdossier** samenstellen waaruit blijkt dat de opleidingsinstelling aan **alle erkenningsvoorwaarden** van artikel 13 van het FSMA-reglement voldoet. De FSMA doet uitspraak binnen een termijn van twee maanden na ontvangst van een volledig dossier. De FSMA doet uitspraak na advies van de NBB. Zij stelt de aanvrager bij een ter post aangetekende brief in kennis van haar beslissing.

Conform artikel 13 moet de opleidingsinstelling, om door de FSMA te kunnen worden erkend en om die erkenning te kunnen behouden, **aan de volgende voorwaarden voldoen**:

1° de opleidingsinstelling moet opleidingen aanbieden over de wettelijke en reglementaire gedrags- en integriteitsregels die van toepassing zijn op gereguleerde ondernemingen en verband houden met de compliancefunctie. De inhoud van die opleidingen moet permanent worden geactualiseerd in functie van de wettelijke en reglementaire evoluties.

- ⇒ *Het dossier moet een **niet-exhaustieve lijst van de opleidingsthema's** bevatten die aan bod komen of gepland zijn in het kader van de verplichting tot permanente opleiding van de complianceofficers. De opleidingsinstellingen moeten uitleggen hoe en wie binnen de instelling instaat voor de **geregelde actualisering van de opleidingen**. Voor meer informatie over de inhoud die in aanmerking komt in het kader van de permanente opleiding, zie **punt 3 van deze mededeling**.*

2° de door de opleidingsinstelling voorgestelde opleidingen kunnen ofwel volgens een klassieke opleidingsmethodologie worden verstrekt door een lesgever, ofwel via een opleiding op afstand worden gegeven, voor zover de deelname aan dergelijke opleiding individueel wordt geregistreerd volgens een beveiligingsprotocol, interactiviteitsmechanismen worden ingesteld, en het volgen van de opleiding kan worden gecontroleerd, bijvoorbeeld door de organisatie van een test over de via die opleiding verworven kennis;

- ⇒ *Het erkenningsdossier moet een **beschrijving** bevatten van elk type opleiding dat wordt gegeven. Als de opleidingsinstelling **opleidingen volgens een klassieke methodologie** geeft, moet zij voornamelijk toelichting geven bij de manier waarop de cursussen zijn georganiseerd, en vermelden of opleidingsmateriaal aan de deelnemers wordt overhandigd. Als de opleidingsinstelling **opleidingen op afstand** geeft, moet zij voornamelijk verduidelijken welke interactiviteitsmechanismen worden ingesteld tijdens de volledige opleiding, hoe vaak de opleiding wordt geactualiseerd, de mogelijkheid om te interageren/vragen te stellen tijdens de opleiding, of er een kennistest voorhanden is en, in voorkomend geval, om welk type kennistest het gaat (multiple choice, open vragen, ...). Voor de online beschikbare opleidingen op afstand moet de opleidingsinstelling een verhoogde waakzaamheid aan de dag leggen met betrekking tot de actualisering van de opleiding, om ervoor te zorgen dat opleidingen die niet meer up-to-date zijn, niet langer online beschikbaar blijven.*

3° de opleidingsinstelling doet een beroep op gekwalificeerde lesgevers, die, in verband met de betrokken materie, over voldoende technische vakkennis en een zekere didactische vaardigheid beschikken. De opleidingsinstelling maakt gebruik van kwalitatief hoogstaand opleidingsmateriaal;

- ⇒ *Het erkenningsdossier moet verduidelijken hoe **de opleidingsinstelling haar lesgevers selecteert** en wie, bij de opleidingsinstelling, verantwoordelijk is voor de keuze van de lesgevers. De lesgevers moeten erop toezien dat zowel de klassieke opleidingen als de opleidingen op afstand **een goed evenwicht** bieden **tussen de theoretische en de praktische benadering** van de regels die eigen zijn aan de compliancefunctie.*

4° voor elke opleiding moet de opleidingsinstelling een programma opstellen, met daarin minstens de volgende gegevens:

- a) de identiteit van de opleidingsinstelling;
- b) de datum, het uur en de plaats van de opleiding;
- c) het aantal opleidingsuren (-punten) dat in aanmerking komt in het kader van de permanente opleiding van de complianceofficers;
- d) het onderwerp/de titel van de opleiding;
- e) de doelstelling van de opleiding;
- f) de beschrijving van de inhoud van de opleiding;
- g) de identiteit en het beroep van de lesgevers;
- h) de doelgroep;
- i) de vorm van de opleiding;
- j) het lesmateriaal (syllabussen, slides, boeken, andere documenten).

De opleidingsprogramma's worden systematisch ten minste één maand voor de datum van de opleiding aan de FSMA en de NBB bezorgd. De FSMA publiceert de agenda van de opleidingen waarvan zij het programma heeft ontvangen en waarvan de inhoud voldoet aan de voorwaarden van de bepaling onder 1°, op haar website;

- ⇒ Voor **elke opleiding** moet de opleidingsinstelling het **opleidingsprogramma ten minste één maand vóór de datum van de opleiding aan de FSMA en de NBB bezorgen**. Voor meer informatie over het opleidingsprogramma wordt verwezen naar punt 6 van deze mededeling. Een **gestandaardiseerd model van opleidingsprogramma** gaat als bijlage. De FSMA publiceert op haar website een **agenda** van de opleidingsprogramma's die zij heeft ontvangen. De opleidingsinstellingen moeten **erop toezien dat de aan de FSMA bezorgde informatie volledig en correct is**, voor zover zij als enige verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van de aan de FSMA overgelegde informatie, die vervolgens via haar website aan het doelpubliek wordt bezorgd.

Wanneer de opleidingsinstelling zich met haar opleiding tot een beperkte groep personen⁷ richt, wat betekent dat de opleiding niet openstaat voor het publiek (bv. een interne opleiding die enkel toegankelijk is voor de werknemers van de gereguleerde onderneming), zal de opleiding worden opgenomen op de beschikbare lijst van opleidingen op de website van de FSMA, maar zal het opleidingsprogramma niet online worden geplaatst en zal ook worden verduidelijkt dat die opleiding niet toegankelijk is voor het publiek.

5° de opleidingsinstelling legt een deelnemersregister aan voor elke opleiding die aan de voorwaarden van dit artikel voldoet. Daartoe dient zij voor elke klassieke opleiding te beschikken over een gehandtekende lijst van de bij de aanvang en op het einde van de opleiding aanwezige deelnemers en van de lesgevers, en, in het geval van een opleiding op afstand, over een evenwaardig elektronisch deelnemersregister;

- ⇒ De opleidingsinstelling moet voor elke klassieke opleidingsactiviteit beschikken over een **aanwezigheidslijst die bij de aanvang en op het einde van de opleiding door de aanwezige deelnemers en lesgever(s) wordt ondertekend**. Ook een elektronische handtekening, een scan of elke andere elektronische identificatiemethode kan worden gebruikt in plaats van een door de deelnemers ondertekende lijst.

6° de opleidingsinstelling moet voor elke opleiding een deelnameattest afleveren aan elke deelnemer, met daarin minstens de volgende gegevens:

- a) de naam van de deelnemer aan de opleiding;
- b) de identificatie van de opleidingsinstelling;
- c) de datum van de opleiding;
- d) het onderwerp/de titel van de opleiding;
- e) het aantal opleidingsuren (-punten) dat in aanmerking komt in het kader van de permanente opleiding van de complianceofficers;
- f) in voorkomend geval, de datum van de test (als het om een opleiding op afstand gaat);
- g) de datum van opstelling van het deelnameattest;
- h) de handtekening van de verantwoordelijke van de opleidingsinstelling.

---

⁷ Die dan persoonlijk op de hoogte zijn gebracht van de opleiding.

- ⇒ *De verantwoordelijke van de opleidingsinstelling moet, na elke bijscholingscursus, een **ondertekend deelnameattest** met alle voornoemde informatie afleveren aan de deelnemers. Als bijlage gaat een gestandaardiseerd model. De opleidingsinstelling zal enkel een attest afleveren op naam van de **persoon die de opleiding heeft bijgewoond**. Aan personen die te laat toekomen of te vroeg vertrekken, wordt geen deelnameattest afgeleverd wanneer **de duur van hun afwezigheid meer dan 25% van de totale opleidingsduur bedraagt**. Een **lesgever** kan de tijd die hij aan het geven (en niet het voorbereiden) van opleidingen besteedt, in aanmerking nemen voor zijn eigen bijscholing. In dat geval wordt het bewijs geleverd aan de hand van het standaard opleidingsprogramma dat de opleidingsinstelling moet opstellen, en dat de naam van de betrokkene als lesgever en het aantal opleidingsuren vermeldt. Het bewijs kan ook worden geleverd door de vermelding van de naam van de lesgever op de deelnameattesten die na afloop van zijn opleidingen worden afgeleverd.*

7° voor elke opleiding bewaart de opleidingsinstelling gedurende 7 jaar het deelnemersregister, het opleidingsprogramma, het opleidingsmateriaal en een kopie van de aan de deelnemers afgeleverde deelnameattesten.

- ⇒ *De opleidingsinstelling bewaart gedurende 7 jaar **het deelnemersregister, het opleidingsprogramma, het opleidingsmateriaal en een kopie van de aan de deelnemers afgeleverde deelnameattesten** voor elke activiteit op het vlak van de permanente opleiding, en houdt ze ter beschikking van de FSMA en de NBB. De personen voor wie de bijscholingsverplichting geldt, moeten immers een kopie kunnen verkrijgen van de afgeleverde deelnameattesten voor de opleidingen die zij bij de erkende opleidingsinstellingen hebben gevolgd.*

Het **behoud van de erkenning** door de opleidingsinstellingen hangt af van de **verbintenis** die zij aangaan om voornoemde criteria **permanent na te leven**. **Zo niet, kan de FSMA, in voorkomend geval op verzoek van de NBB, de erkenning van de opleidingsinstelling herroepen.**

6. Opleidingsprogramma

Zoals vermeld in punt 3 van deze mededeling, moeten de erkende opleidingsinstellingen **het programma van elke opleiding die in aanmerking komt voor de permanente opleiding van de complianceofficers**, ten minste één maand vóór de datum van de opleiding aan de FSMA en de NBB bezorgen. De termijn van één maand is de tijd die de FSMA nodig heeft om te kunnen nagaan of permanent is voldaan aan de onder voornoemd punt 5 vermelde voorwaarde 1° (voorwaarde inzake de inhoud van de opleidingen). De opleidingsinstellingen worden verzocht de **grootst mogelijke waakzaamheid** aan de dag te leggen met betrekking tot de naleving van die voorwaarde inzake de inhoud van de opleidingen die in aanmerking komen voor de permanente opleiding. Een deelnameattest dat een erkende opleidingsinstelling aan een complianceofficer zou afleveren in het kader van een opleiding waarvan de inhoud niet aansluit bij de onder voornoemd punt 3° opgesomde materies, zal niet kunnen worden gebruikt om aan te tonen dat aan de voorwaarde tot permanente opleiding is voldaan. Opleidingsinstellingen die zo'n attesten aan complianceofficers zouden afleveren, zijn aansprakelijk ten aanzien van hen. **De niet-naleving van de voorwaarde inzake de inhoud van de opleidingen kan overigens aanleiding geven tot de herroeping van de erkenning van de opleidingsinstelling.**

De opleidingsprogramma's moeten elektronisch aan de FSMA worden gericht op compliance.inspection@fsma.be, en aan de NBB op compliance@nbb.be, en dit in de vorm en volgens de modaliteiten die in deze mededeling worden uiteengezet.

De FSMA publiceert op haar website alle opleidingen die in aanmerking komen voor de bijscholing van de complianceofficers. De opleidingen worden online chronologisch voorgesteld in een agenda. De opleidingen krijgen geen erkenningsnummer.

7. Bijlagen

- [FSMA 2018 05-1/Standaard opleidingsprogramma;](#)
- [FSMA 2018 05-2/Gestandaardiseerd deelnameattest dat wordt afgeleverd voor een opleiding in het kader van de permanente opleiding.](#)